

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณี ผลการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ
ระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ.

ระหว่าง	บริษัท ช.	ผู้ประกอบธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจ
	บริษัท อ.	ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

ข้อเท็จจริง

ด้วย บริษัท ช. ได้ยื่นคำขออนุญาตรวมธุรกิจ พร้อมเอกสารหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕ เพื่อขอให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ก่อนกระทำการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นวินิจฉัย

๑. ผู้ประกอบธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ หรือไม่

๒. การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าก่อนดำเนินการตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ และเห็นควรอนุญาตให้รวมธุรกิจหรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นวินิจฉัยประการแรก คือ ผู้ประกอบธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ไป

๑. โครงสร้างผู้ถือหุ้น

บริษัท ช. ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ มีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ ซึ่งถือว่ามีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกัน (Single Economic Entity: SEE) ในประเทศไทย จำนวน ๑ บริษัท ได้แก่ บริษัท ช.๑ และบริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ มีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการซึ่งถือว่ามีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย จำนวน ๑ บริษัท ได้แก่ บริษัท อ.๑

การเข้าซื้อหุ้นของบริษัท ช. ในบริษัท อ. คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท อ. ซึ่งการเข้าซื้อหุ้นดังกล่าวถือเป็นการเข้าซื้อหุ้นเพิ่มเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจอื่น จึงถือเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบข้อ ๔ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อหลักทรัพย์หรือหุ้น เพื่อควบคุมนโยบาย การบริหารธุรกิจ การอำนวยความสะดวก หรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตรวมธุรกิจ

บริษัท ช. ประกอบธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านเคมีภัณฑ์ในประเทศไทย ผ่านบริษัท ช.๑ ในประเทศไทย ทั้งหมดจำนวน ๗ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (๑) สารเคมีผสมเพิ่ม (Chemical admixtures) (๒) งานคอนกรีต (Concrete works) (๓) วัสดุกันน้ำ (Waterproofing) (๔) ปูนผสมสำเร็จ (Premix mortars) (๕) วัสดุสำหรับปูพื้น (Industrial flooring) (๖) วัสดุอุดกันรั่ว (Sealants) และ (๗) สารยึดติด (Adhesives)

บริษัท อ. ประกอบธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านเคมีภัณฑ์ในประเทศไทย ผ่านบริษัท อ.๑ ทั้งหมดจำนวน ๖ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (๑) สารเคมีผสมเพิ่ม (Chemical admixtures) (๒) งานคอนกรีต (Concrete works) (๓) วัสดุกันน้ำ (Waterproofing) (๔) ปูนผสมสำเร็จ (Premix mortars) (๕) วัสดุสำหรับปูพื้น (Industrial flooring) และ (๖) วัสดุอุดกันรั่ว (Sealants)

จากข้อเท็จจริง พบว่า บริษัท ช. และบริษัท อ. มีผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันในตลาดเดียวกันในประเทศไทย จำนวน ๖ ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (๑) สารเคมีผสมเพิ่ม (Chemical admixtures) (๒) งานคอนกรีต (Concrete works) (๓) วัสดุกันน้ำ (Waterproofing) (๔) ปูนผสมสำเร็จ (Premix mortars) (๕) วัสดุสำหรับปูพื้น (Industrial flooring) และ (๖) วัสดุอุดกันรั่ว (Sealants)

สำหรับยอดเงินขายในปีที่ผ่านมาของบริษัท ช. และบริษัท อ. มีผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันในตลาดเดียวกันในประเทศไทย จำนวน ๖ ผลิตภัณฑ์ โดยบริษัท ช. มียอดเงินขายของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยจำนวน x,xxx ล้านบาท และบริษัท อ. มียอดเงินขายของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในประเทศไทยจำนวน xxx ล้านบาท โดยคิดเป็นยอดเงินขายรวมทั้งหมด x,xxx ล้านบาท ซึ่งมากกว่าหนึ่งพันล้านบาท ดังนั้น ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มจึงเป็นเพียงผลิตภัณฑ์เดียวที่เข้าเกณฑ์การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด หรือการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับ...

สำหรับในส่วนของยอดเงินขายของ (๑) ผลิตภัณฑ์งานคอนกรีต (Concrete works) (๒) วัสดุกันน้ำ (Waterproofing) (๓) ปูนผสมสำเร็จ (Premix mortars) (๔) วัสดุสำหรับปูพื้น (Industrial flooring) และ (๕) วัสดุอุดกันรั่ว (Sealants) ของบริษัท ช. และบริษัท อ. รวมกันน้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาท ดังนั้น ผลิตภัณฑ์งานคอนกรีต (Concrete works) วัสดุกันน้ำ (Waterproofing) ปูนผสมสำเร็จ (Premix mortars) วัสดุสำหรับปูพื้น (Industrial flooring) และวัสดุอุดกันรั่ว (Sealants) จึงไม่เข้าเกณฑ์การรวมธุรกิจ อันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด หรือการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

๓. ภาพรวมอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

สารผสมเพิ่ม หรือน้ำยาผสมคอนกรีต (Admixtures) หมายถึง สารใด ๆ นอกเหนือจาก ปูนซีเมนต์ น้ำ และมวลรวม ซึ่งใช้เติมลงไปในส่วนผสมของคอนกรีต ไม่ว่าจะก่อนหรือระหว่างผสม โดยสารผสมเพิ่ม ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของเหลว แต่บางชนิดเป็นผง ซึ่งมีการใช้งานแตกต่างกันตามวัสดุพื้นฐาน โดยมีการใช้ สารผสมเพิ่มเพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพคอนกรีตสดหรือคอนกรีตที่แข็งตัวแล้ว ให้ได้คุณสมบัติ ตามที่ต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพวัสดุ สิ่งแวดล้อมและสภาพการทำงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์โดยทั่วไป ของการใช้สารผสมเพิ่ม เช่น การปรับปรุงความสามารถในการเร่งหรือหน่วงการก่อตัวและการแข็งตัว การควบคุมหรือตัดแปลงการพัฒนากำลังอัด การปรับปรุงคุณสมบัติการต้านทานการแตกร้าวเนื่องจากความร้อน หรือการทนต่อการกัดกร่อน และการลดค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง เป็นต้น โดยในปัจจุบันมีการขยายการใช้สารผสมเพิ่ม ไปทดแทนการใช้ปูนซีเมนต์ชนิดพิเศษ กล่าวคือ ใช้ปูนซีเมนต์ทั่ว ๆ ไป ผสมกับสารผสมเพิ่มที่เหมาะสม ซึ่งจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนคุณสมบัติของคอนกรีตบางประการได้ โดยจากรายงาน เรื่อง ปูนซีเมนต์และ การประยุกต์ใช้งาน สารผสมเพิ่ม (Concrete admixtures) สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทใหญ่ ได้แก่

(๑) สารเคมีผสมเพิ่ม (Chemical admixtures) หมายถึง สารเคมีที่ใช้เติมลงในส่วนผสม คอนกรีตก่อนผสมหรือขณะผสม เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติบางประการของคอนกรีต เช่น ลดปริมาณน้ำในส่วนผสม เร่งหรือหน่วงการก่อตัวและการแข็งตัว และปรับปรุงความสามารถในการใช้งานของคอนกรีตสด เป็นต้น สารเคมีผสม คอนกรีตส่วนมากเป็นชนิดเหลวที่เรียกว่า “น้ำยาคอนกรีต” และมีที่เป็นชนิดผงที่มีคุณสมบัติที่สามารถละลายน้ำได้

ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทย เป็นสินค้ามาตรฐานที่ทดแทนกันได้ (Commoditized product) และเป็นตลาดที่ผู้แข่งที่มีประสิทธิภาพสูง พร้อมกับกระบวนการซื้อขายแบบประมูล รวมถึงจะยังเป็นตลาดที่ผู้ซื้อ ได้แก่ ผู้ผลิตซีเมนต์และคอนกรีตรายใหญ่ซึ่งมีอำนาจในการต่อรองสูงกว่า ผู้จำหน่ายและมีนโยบายซื้อสินค้าจากผู้ผลิตหลายราย โดยส่วนมากสารเคมีผสมเพิ่มจะวางขายในรูปแบบของเหลว ผสมสำเร็จ และใช้เพิ่มเข้าไปในคอนกรีตที่โรงงานหรือพื้นที่ก่อสร้าง

(๒) สารผสมเพิ่มชนิดแร่ (Mineral-based admixtures) มีลักษณะเป็นผงละเอียดที่ใช้งาน โดยการเติมลงไปในส่วนผสมคอนกรีต เพื่อปรับปรุงความสามารถในการใช้งาน เช่น เพิ่มความคงทน เพิ่มคุณสมบัติ ในการยึดตัว และสามารถใช้ทดแทนปริมาณปูนซีเมนต์ได้บางส่วน เป็นต้น โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑) วัสดุที่มีความไวต่อปฏิกิริยาดำหรือวัสดุเฉื่อย (Inert materials)

๒) สารปอซโซลาน (Pozzolan)

๓) สารที่มีความสามารถเป็นตัวเชื่อมประสาน (Cementitious materials)

(๓) สารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ ได้แก่ สารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ ที่ไม่จัดอยู่ในสองประเภทแรก ซึ่งผลิตขึ้นมาเพื่อใช้งานเฉพาะอย่างเท่านั้น

๔. ขอบเขตตลาด

๔.๑ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง (Relevant Product Market)

พิจารณาการทดแทนด้านอุปสงค์ เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มซึ่งหมายถึงสารเคมีที่ใช้เติมลงในส่วนผสมคอนกรีตก่อนผสมหรือขณะผสม เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติบางประการของคอนกรีต เช่น ลดปริมาณน้ำในส่วนผสม เร่งหรือหน่วงการก่อตัวและการแข็งตัว และปรับปรุงความสามารถในการใช้งานของคอนกรีตสด เป็นต้น และสารเคมีผสมคอนกรีตส่วนมากเป็นชนิดเหลวและชนิดผงที่มีคุณสมบัติที่สามารถละลายน้ำได้ ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้มีการพิจารณาดัดสินการรวมธุรกิจซึ่งมีตลาดที่เกี่ยวข้อง คือ สารผสมเพิ่ม โดยคณะกรรมาธิการยุโรปได้นิยามตลาดของสารเคมีผสมเพิ่มว่า เป็นตลาดที่มีความแตกต่างซึ่งต้องแยกนิยามออกมาจากสารผสมเพิ่มชนิดแรกและสารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ และให้เหตุผลว่าสารดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในหลายด้าน เช่น (๑) ด้านราคา (Price difference) (๒) คุณลักษณะ (Product characteristics) (๓) ด้านประสิทธิภาพ (Performance) ซึ่งสารผสมเพิ่มชนิดแรกมีประสิทธิภาพที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม และ (๔) ด้านเทคโนโลยีและคุณภาพการใช้งาน เป็นต้น ดังนั้น คณะกรรมาธิการยุโรปจึงเห็นว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอยู่คนละตลาดกัน เนื่องจากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะมีวัตถุประสงค์ในการใช้งานเหมือนกัน ดังนั้น จากมุมมองของผู้บริโภค สารผสมเพิ่มชนิดแรก สารเคมีผสมเพิ่มและสารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ มีความแตกต่างกันด้านราคา คุณลักษณะ ประสิทธิภาพ เทคโนโลยีและคุณภาพการใช้งาน จึงไม่สามารถทดแทนกันได้ด้านอุปสงค์

พิจารณาการทดแทนกันด้านอุปทาน เมื่อพิจารณากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มพบว่า เป็นการผลิตที่ไม่ซับซ้อน เป็นขั้นตอนการผลิตแบบง่ายที่เกี่ยวข้องกับการผสมโพลีเมอร์ประเภทต่าง ๆ ที่สามารถหาซื้อได้ นอกจากนี้ เงินที่ต้องลงทุนกับเครื่องอำนวยความสะดวกนั้นมีมูลค่าต่ำ เนื่องจากสิ่งที่จำเป็นสำหรับการผลิตมีเพียงสูตร วัตถุดิบและถังผสม โดยจะมีการผสมวัตถุดิบหลายประเภท เช่น โซเดียมคลอไรด์ ตามสูตรที่สร้างขึ้น เพื่อผลิตสารเคมีผสมเพิ่มสำหรับคอนกรีต ซีเมนต์ หรือปูน ทั้งนี้ ขั้นตอนการเตรียมการทั้งหมดสามารถทำได้ทั้งโดยกำลังคนหรือการควบคุมออนไลน์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ แม้ว่าการผลิตสารเคมีผสมเพิ่มแต่ละครั้ง อาจมีการผสมวัตถุดิบหรือสารตั้งต้นที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างดังกล่าวเป็นเพียงความแตกต่างด้านปริมาณของส่วนผสม อันเนื่องมาจากความต้องการของลูกค้าที่ต้องการสารเคมีผสมเพิ่มที่ตนสั่งให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการผลิตปูนหรือซีเมนต์ของตนเท่านั้น โดยวัตถุดิบที่ใช้สำหรับการผลิตสารเคมีผสมเพิ่ม ได้แก่ กรดและเกลือลิโนซัลโฟเนต (Lignosulphonates) และกรดไฮดรอกซีคาร์บอซิลิก (Hydroxycarboxylic acids) เป็นต้น สารผสมเพิ่มชนิดแรกมักจะเป็นผงละเอียด ซึ่งรวมในคอนกรีตเพื่อปรับปรุงความสามารถในการใช้งานของคอนกรีตสดและเพิ่มความคงทนของคอนกรีตเมื่อแข็งตัวแล้ว วัตถุดิบที่ใช้สำหรับผลิตสารผสมเพิ่มชนิดแรก ได้แก่ ผงหินปูน ผุนหินปูน ถ่านลอย (Coal fly ash หรือ Pulverized fuel ash) ซิลิกาฟุ้ง (Silica Fume) และแคลเซียมซิลิเกตไฮเดรต (Calcium Silicate Hydrate) เป็นต้น และวัตถุดิบที่ใช้สำหรับผลิตสารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ ได้แก่ สารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ ที่ไม่จัดอยู่ในสองประเภทแรก ซึ่งผลิตขึ้นมาเพื่อใช้งานเฉพาะอย่างเท่านั้น ดังนั้น การผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม การผลิตผลิตภัณฑ์สารผสมเพิ่มชนิดแรก และการผลิตผลิตภัณฑ์สารผสมเพิ่มชนิดอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน โดยไม่สามารถเปลี่ยนมาผลิตผลิตภัณฑ์อีกชนิดได้โดยไม่ต้องแบกรับต้นทุนและความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น จึงสรุปได้ว่าไม่สามารถทดแทนกันได้ด้านอุปทาน

๔.๒ ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (Relevant Geographic Market)

เมื่อพิจารณารูปแบบการซื้อผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม พบว่า ลูกค้าสามารถจัดหาผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มจากในประเทศและต่างประเทศได้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขนส่งอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ผู้ผลิตและจำหน่ายในต่างประเทศสามารถตอบสนองต่อการขึ้นราคาของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม

ในประเทศ...

ในประเทศได้ และไม่มีอุปสรรคเรื่องกฎเกณฑ์หรือกฎระเบียบของรัฐที่จำกัดการนำเข้าหรือส่งออกผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ลูกค้าน่าจะจัดหาผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศก่อนและจะจัดหาจากการนำเข้าก็ต่อเมื่อมีความต้องการที่จะเพิ่มการผลิตมากขึ้น หรือเมื่อเห็นว่าการนำเข้าจากตลาดต่างประเทศมีราคาต่ำกว่า นอกจากนี้ การส่งมอบผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มจากโรงงานไปยังลูกค้าสามารถขนส่งได้ทั่วทุกพื้นที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่ตั้งของลูกค้า อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากมุมมองของการประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจในครั้งนี้ การพิจารณาขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องจึงควรพิจารณาในระดับประเทศไทย

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง และตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับลักษณะการประกอบธุรกิจที่มีการแข่งขันในตลาดเดียวกันระหว่างผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจ ได้แก่ กลุ่ม ช. และกลุ่ม อ. เห็นควรใช้ขอบเขตตลาดในตลาดด้านสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องคือ ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม และตลาดด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องคือ ประเทศไทย

๕. ส่วนแบ่งตลาด

เมื่อพิจารณาขอบเขตตลาดสินค้าที่เกี่ยวข้องและตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของบริษัท ช. และบริษัท อ. พบว่า ตลาดที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจครั้งนี้ คือ ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม โดยจากผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทย ปี ๒๕๖๔ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท ช.๑ (ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ) เข้าชายเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามข้อ ๓ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดของตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทย เนื่องจากบริษัท ช.๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรกที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป และมียอดขายของแต่ละรายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท และภายหลังการรวมธุรกิจบริษัท ช.๑ (ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ) และบริษัท อ.๑ (ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ถูกรวมธุรกิจ) เข้าชายเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามข้อ ๓ (๑) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ของตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทย เนื่องจากมีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าร้อยละ ๕๐ และมียอดขายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้วเห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อมา คือ การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าก่อนดำเนินการตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ และเห็นควรอนุญาตให้รวมธุรกิจหรือไม่

การพิจารณาและประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการรวมธุรกิจและประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังจากการรวมธุรกิจ มีประเด็นที่พิจารณาดังต่อไปนี้

๑. การประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจ

๑.๑ การกระจุกตัวของตลาด

การพิจารณาการกระจุกตัวของตลาดจากดัชนี Herfindahl-Hirschman Index (HHI) โดยใช้หลักเกณฑ์จากหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ Federal Trade Commission (FTC) พบว่า ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม มีค่าดัชนี HHI ก่อนการรวมธุรกิจเท่ากับ ๒,๗๒๓.๘๘ ซึ่งมีค่ามากกว่า ๒,๕๐๐ ถือว่าเป็นตลาดที่มีการกระจุกตัวสูง ทั้งนี้ ภายหลังการรวมธุรกิจค่าดัชนี HHI ของตลาดดังกล่าวเท่ากับ ๓,๒๖๗.๔๔ ซึ่งส่งผลให้ค่าการเปลี่ยนแปลงของค่า HHI ก่อนและหลังการรวมธุรกิจ (Δ HHI) มีค่าเท่ากับ ๕๔๓.๕๖ ซึ่งแสดงว่าการรวมธุรกิจครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของตลาดและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

๑.๒ การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่และการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Entry and Expansion)

- อุปสรรคด้านการเข้าสู่ตลาดและขนาดการลงทุน

การเข้าสู่ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มต้องการต้นทุนต่ำ เนื่องจากเป็นสินค้าประเภทที่มีกระบวนการผลิต ได้แก่ การผสมสารเคมีที่ไม่ซับซ้อน โดยผลิตตามสูตรเฉพาะสูตรใดสูตรหนึ่ง นอกจากนี้ ในการผลิตยังไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การผลิตพิเศษ ลูกจ้างที่มีความรู้ ความชำนาญพิเศษ หรือการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้ วัตถุดิบสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มส่วนใหญ่คือ สารประเภทโพลีเมอร์ ซึ่งเป็นสารเคมีที่มีจำหน่ายโดยทั่วไปโดยบริษัทสารเคมีรายใหญ่ อีกทั้ง ตลาดผลิตภัณฑ์นี้ยังมีการแข่งขันจากการนำเข้าอีกด้วย

- อุปสรรคด้านกฎระเบียบ

ประเทศไทยไม่มีกฎระเบียบในลักษณะของการจำกัดการผลิตและการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดหรือการขยายธุรกิจซึ่งสามารถดำเนินการผลิตได้โดยการขอใบอนุญาตโรงงานตามกฎหมายและขั้นตอนที่กำหนด นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่ได้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีสิทธิบัตรหรือเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้งานอย่างแพร่หลายมานาน เป็นสินค้ามาตรฐานที่สามารถทดแทนกันได้ และโดยมากมีคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน โดยการประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องมีใบอนุญาตที่สำคัญในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม รายละเอียดปรากฏดังนี้

- ใบอนุญาตโรงงาน

โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นโรงงานที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งหมด) กำหนดให้ โรงงานจำพวกที่กำหนดต้องได้รับใบอนุญาตโรงงานในการประกอบธุรกิจ โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การขออนุญาตโรงงานมีกฎหมายและระเบียบกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาไว้ชัดเจน โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาดังกล่าวไว้ที่ ๓๐ วัน โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีการเผยแพร่สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ภาคบังคับภายใต้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตสามารถขอรับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้จากกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) โดยสมัครใจ

- โควตาปริมาณการผลิต
ผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มไม่มีกฎหมายกำหนดโควตาปริมาณการผลิต ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงสามารถผลิตผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มได้ตามความต้องการของตลาด โดยไม่มีข้อจำกัด

- การควบคุมราคาสินค้า
โดยทั่วไปคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กรมการค้าภายใน จะออกประกาศกำหนดราคาสินค้าและบริการควบคุมโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อดูแลป้องกันการกำหนดราคาซื้อ ราคาจำหน่ายหรือการกำหนดเงื่อนไขและวิธีปฏิบัติทางการค้าอันไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ สินค้าประเภทผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มไม่ถือเป็นสินค้าควบคุม ตามประกาศของคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงสามารถกำหนดราคาสินค้าตามต้นทุนการผลิตและกลไกทางการตลาด

- การนำเข้าสินค้า
ในปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมาย มาตรการหรือประกาศในการห้ามหรือจำกัดการนำเข้าสินค้า เช่น มาตรการห้ามนำเข้า ข้อกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะก่อนนำเข้า มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และมาตรการการอุดหนุนในประเภทผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่ม โดยจากการสืบค้นพบว่า ผลิตภัณฑดังกล่าวมีอัตราอากรขาเข้า ตามราคาร้อยละอยู่ที่ ๓๐.๐๐ บาท ดังนั้น เมื่อไม่มีข้อจำกัดหรือข้อห้ามในการนำเข้าผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มแล้ว จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้จัดจำหน่ายที่เป็นผู้นำเข้าผลิตภัณฑดังกล่าว สามารถนำเข้าผลิตภัณฑมาจำหน่ายแก่ผู้ซื้อในประเทศไทยได้อย่างเสรี และทำให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มในตลาดประเทศไทยได้ โดยไม่ต้องตั้งโรงงานการผลิต

- การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ธุรกิจผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มไม่ได้เป็นธุรกิจที่มีข้อจำกัดหรือข้อห้ามในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจไม่ว่าเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติดังกล่าวสามารถประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มได้

- การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
เนื่องจากกระบวนการผลิตผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มเป็นกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน และไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเฉพาะ ซึ่งมีทรัพย์สินทางปัญญาคู่ครอง โดยเป็นกระบวนการผลิตที่ประกอบด้วยการนำสารเคมีตั้งต้นต่าง ๆ มาผสมตามสูตรที่เป็นมาตรฐาน หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนปริมาณสารตั้งต้นแต่ละชนิดเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ซื้อ ดังนั้น ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในตลาดผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มจึงสามารถเข้าสู่ตลาดได้โดยไม่มีอุปสรรคทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา

๑.๓ ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect)

● ผลกระทบต่อคู่แข่ง (Competitor)

ภายหลังการรวมธุรกิจ ตลาดผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยจะมีผู้ประกอบธุรกิจทั้งหมด ๗ ราย โดยบริษัท ช.๑ (ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ) และ บริษัท ๑.๑ (ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ) จะมีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ xx.xx ถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจอันดับที่ ๑ ในตลาดผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจยังคงต้องเผชิญกับคู่แข่งที่มีศักยภาพ (Potential Competitor) นอกจากนี้ ลักษณะของตลาดผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยเป็นตลาดผลิตภัณฑสารเคมีผสมเพิ่มที่เป็นสินค้ามาตรฐานที่สามารถทดแทนกันได้ ทำให้ลักษณะของสินค้าจากผู้แข่งขันแต่ละรายมีความคล้ายคลึงกันมาก และตราสินค้าไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ผู้ซื้อใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ประกอบกับผู้ซื้อที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตซีเมนต์และคอนกรีตรายใหญ่ใช้วิธีการประมูล

สินค้าจาก...

สินค้าจากผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มอย่างน้อยสองรายเสมอ ด้วยเหตุนี้ ราคาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทย

การรวมธุรกิจครั้งนี้ อาจทำให้ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ของผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มสูงขึ้นได้บ้าง ทั้งในด้านคุณภาพและราคา เนื่องจากผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบการที่ถูกรวมธุรกิจสามารถเรียนรู้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ร่วมกันเพื่อขจัดจุดบกพร่อง จนสามารถเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่สูงขึ้นแก่ผู้บริโภคได้อย่างไร้ที่ติ การที่ผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจที่มีผู้ประกอบการที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย เป็นรายใหญ่ที่มีส่วนแบ่งสูงสุดในตลาดอยู่เดิมแล้ว ซึ่งสะท้อนว่ามีความสามารถในการแข่งขันสูงอยู่แล้ว การได้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นมาเพียงร้อยละ x.xx จึงไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงเทคโนโลยีการผลิตและความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) ในภาพรวมภายหลังการรวมธุรกิจของบริษัทแม่ดังกล่าวในต่างประเทศ มิได้ทำให้ผู้ประกอบการที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและมีผลกระทบต่อคู่แข่งในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ

- ผลกระทบต่อผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายวัตถุดิบ (Supplier)

ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม เป็นผลิตภัณฑ์มาตรฐาน (Commoditized Product) และกระบวนการผลิตประกอบไปด้วยการนำสารเคมีตั้งต้นต่าง ๆ มาผสมตามสูตรมาตรฐาน ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนสูตรเล็กน้อยตามความต้องการของผู้ซื้อ ด้วยเหตุนี้ทำให้วัตถุดิบบางส่วนของผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบการที่ถูกรวมธุรกิจมีความคล้ายคลึงกัน โดยบริษัท ๑.๑ (ผู้ประกอบการที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจ) ใช้วัตถุดิบในการผลิตสารเคมีผสมเพิ่มทั้งหมด ๑๑ รายการ และบริษัท ๑.๑ (ผู้ประกอบการที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบการที่ถูกรวมธุรกิจ) ใช้วัตถุดิบในการผลิตสารเคมีผสมเพิ่มทั้งหมด ๑๒ รายการ โดยทั้งสองบริษัทมีการใช้วัตถุดิบที่เหมือนกัน ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่เกี่ยวข้องในการผลิต จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) Sodium & Calcium naphthalene sulfonate condensate (๒) Propanolamines (๓) Biocides (๔) Lignosulphonates (๕) Defoamer and air entrainer และ (๖) Glycols and Glycerines

- ผลกระทบต่อลูกค้า

ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มเป็นตลาดที่มีผู้ซื้อเป็นผู้ประกอบการผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ ซึ่งมีอำนาจในการต่อรองสูงและสามารถเปลี่ยนผู้จัดจำหน่ายได้ทุกเมื่อ เนื่องจากสินค้าชนิดนี้เป็นสินค้าที่มีคุณลักษณะและวัตถุประสงค์ในการใช้งานที่เหมือนกัน และสามารถทดแทนกันได้ในมุมมองของผู้ซื้อ รวมถึงกระบวนการจัดหาผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มส่วนใหญ่เป็นการประมูลจากผู้จัดจำหน่ายอย่างน้อยสองรายเสมอ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ราคาเป็นปัจจัยในการแข่งขันที่สำคัญ ประกอบกับสัญญาซื้อขายสารเคมีผสมเพิ่มเป็นสัญญาระยะสั้นที่มีระยะเวลาของสัญญาประมาณ ๑ - ๒ ปี ทำให้ผู้ซื้อที่มีความยืดหยุ่นต่อราคาสูง (Elastic) และสามารถที่จะเปลี่ยนผู้จัดจำหน่ายได้ทุกเมื่อ หากผู้จัดจำหน่ายรายเดิมเสนอราคาขายที่สูงขึ้น ผู้ซื้ออาจพิจารณาซื้อสินค้าจากผู้จัดจำหน่ายรายอื่นหรือจากการนำเข้าแทน เนื่องจากผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มเป็นสินค้าที่ไม่มีอุปสรรคในการนำเข้า ทั้งนี้ เมื่อพิจารณากระบวนการจัดจำหน่ายในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มแล้ว พบว่า ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มเป็นสินค้าที่มีอุปสงค์สืบเนื่อง (Derived Demand) มาจากการให้บริการรับเหมาก่อสร้าง จึงพิจารณาไปถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้รับบริการก่อสร้างด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์คือผู้ประกอบการผลิตปูนซีเมนต์ไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ เนื่องจากเหตุผลดังที่กล่าวไปข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่จะกระทำการรวมธุรกิจอาจสามารถผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มได้ในต้นทุนที่ต่ำลงเป็นผลให้ผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดต้องเผชิญกับ

การแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ภายหลังจากการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจจะมี ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ x.xx ซึ่งมีทำให้ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจมีความได้เปรียบ ในด้านความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) อย่างมีนัยสำคัญ หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การแข่งขันจากการรวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) และผู้ประกอบธุรกิจที่รวมกันใช้อำนาจตลาดในทาง ที่มิชอบ เพื่อการลดหรือจำกัดการแข่งขันในตลาดอันเป็นผลเสียต่อคู่ค้าหรือคู่แข่ง อย่างมีนัยสำคัญ

๑.๔ ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect)

- ผลกระทบต่อคู่แข่ง (Competitor)

เนื่องด้วยตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยมีลักษณะเป็นตลาดผู้ขาย น้อยราย (Oligopoly Competition) กล่าวคือ มีผู้ประกอบธุรกิจจำนวนน้อยรายในตลาดดังกล่าว ซึ่งมีเพียง ผู้ประกอบธุรกิจจำนวนน้อยรายที่ครอบครองส่วนแบ่งตลาดส่วนใหญ่ ประกอบกับผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม เป็นสินค้ามาตรฐานและลักษณะของสินค้ามีความแตกต่างกันเล็กน้อยแต่สามารถทดแทนกันได้ในมุมมองผู้บริโภค ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ มีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นค่อนข้างมาก และผู้ประกอบธุรกิจ ที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจนั้น เป็นเพียงผู้ประกอบธุรกิจรายเล็ก ในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม การรวมธุรกิจครั้งนี้จึงไม่น่าจะเป็นเหตุให้มีแรงจูงใจที่จะร่วมมือกับคู่แข่ง รายอื่นในการลดการแข่งขัน หรือกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์การแข่งขันและมิได้ทำให้มีอำนาจ ทางการตลาด (Market power) มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

- ผลกระทบต่อผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายวัตถุดิบ (Supplier)

จากลักษณะของตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยส่งผลให้ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจมีโอกาสน้อยในการร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ๆ เพื่อลด การแข่งขันในตลาด เนื่องจาก โครงสร้างตลาดผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจ และผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ ในแต่ละวัตถุดิบค่อนข้างกระจายตัว โดยผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม มีวัตถุดิบหลักที่เกี่ยวข้องในการผลิต จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) Sodium & Calcium naphthalene sulfonate condensate (๒) Propanolamines (๓) Biocides (๔) Lignosulphonates (๕) Defoamer and air entrainer และ (๖) Glycols and Glycerines ซึ่งสารเคมี Lignosulphonates เป็น วัตถุดิบเพียง รายการเดียวที่ทั้งสองบริษัทจัดหาจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบรายเดียวกันในสัดส่วนที่สูงมาก ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า วัตถุดิบดังกล่าวมีผู้จำหน่ายวัตถุดิบจำนวนน้อยราย ผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองรายจึงต้องพึ่งพาผู้จำหน่ายวัตถุดิบ เพียงรายเดียว ดังนั้น จึงมีโอกาสน้อยที่ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ๆ ในตลาดจะร่วมมือกันในการสร้างแรงกดดันต่อผู้จำหน่ายวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม โดยเฉพาะผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบหลักในประเทศไทย หรือหากมีโอกาสการรวมธุรกิจดังกล่าว อาจไม่ส่งผลกระทบต่อผู้จำหน่ายวัตถุดิบอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากภายหลังจากการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจ ที่จะกระทำการรวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ x.xx เท่านั้น

- ผลกระทบต่อลูกค้า

ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยเป็นตลาดที่ผู้ซื้อ มีอำนาจ ในการต่อรองสูง ผ่านกระบวนการประมูลราคาจากผู้ประกอบธุรกิจอย่างน้อยสองรายเสมอ ซึ่งหากผู้ประกอบธุรกิจ รายใดตั้งราคาขายที่สูง ผู้ซื้อสามารถเปลี่ยนไปเลือกซื้อสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นได้โดยมีต้นทุน ในการเปลี่ยนที่ต่ำ (Low Switching Costs) ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจจึงไม่มี

แรงจูงใจในการร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นเพื่อขึ้นราคา เพราะอาจส่งผลกระทบต่อยอดขายและกำไร หรือส่งผลให้เสียส่วนแบ่งตลาดและรายได้ในที่สุด

๑.๕ ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค

การรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นการผนึกกำลังกัน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการให้บริการ ด้านอุตสาหกรรมก่อสร้าง เพื่อผลักดันการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนสู่ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง โดยมีจุดมุ่งหมายในการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้า ซึ่งการนำผลิตภัณฑ์ สารเคมีผสมเพิ่มมาใช้จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ในงานคอนกรีต ลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากซีเมนต์และคอนกรีต ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ถูกรวมธุรกิจไม่มีแผนการที่จะลดจำนวนพนักงานของบริษัทในประเทศไทยหรือปิดหน่วยธุรกิจใดหลังการรวมธุรกิจ และจะยังคงมุ่งไปที่การพัฒนาธุรกิจในประเทศไทยของตนต่อไป จึงคาดว่า ทั้งสองฝ่ายจะสานต่อการลงทุนในประเทศไทยและสร้างโอกาสในการทำงานในประเทศไทย อีกทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป และภายหลังการรวมธุรกิจทั้งสองฝ่ายสามารถร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มและเสนอขายเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงและกว้างขวางขึ้นให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งถือเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

๑.๖ ผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการแข่งขันในตลาด (ถ้ามี)

จากการตรวจสอบข้อมูลในขณะนี้ ยังไม่ปรากฏผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการแข่งขันในตลาด

๒. ผลการประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังจากการรวมธุรกิจ

ภายหลังการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ซี. และบริษัท อ. จะทำให้ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ x.xx จึงไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด และไม่ทำให้ตลาดมีการกระจุกตัวเพิ่มขึ้นมากนัก รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) และการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) นอกจากนี้ ไม่ปรากฏผลกระทบต่อผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายวัตถุดิบอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากโครงสร้างตลาด ผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ ในแต่ละวัตถุดิบค่อนข้างกระจายตัว

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง บัญญัติให้ในการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า คำนึงถึงความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรสมควรได้ของผู้บริโภค ส่วนรวม โดยกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีความเห็นแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

กรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างมาก ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑) ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ

การรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นธุรกรรมที่เป็นกลยุทธ์ระดับโลก (Global strategy) โดยภายหลังการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ร่วมกัน เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม และสามารถขายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การรวมธุรกิจครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนสู่ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผ่านการผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มประสิทธิภาพของ

วัสดุก่อสร้างที่ทำมาจากซีเมนต์และคอนกรีต โดยผู้ประกอบการธุรกิจเชื่อมั่นว่าจะสามารถเพิ่มฐานการผลิตไปทั่วโลก และสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มที่มีความยั่งยืนของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจถูกจัดจำหน่ายไปยังกลุ่มผู้ซื้อใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวมในอนาคต ดังนั้น การรวมธุรกิจดังกล่าวมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ

๒) การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง

การรวมธุรกิจดังกล่าวจะส่งผลให้ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยมีค่าการกระจุกตัวเพิ่มมากขึ้นและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อตลาดการแข่งขันในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยมีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) และเป็นสินค้ามาตรฐานที่ทดแทนกันได้ ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่ครองส่วนแบ่งตลาดอันดับหนึ่ง ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการรวมธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดที่ไม่มาก และผู้ประกอบการธุรกิจจะยังคงต้องเผชิญการแข่งขันที่สำคัญจากคู่แข่งในประเทศไทย นอกจากนี้ ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยไม่มีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านกฎระเบียบ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองฝ่ายไม่มีแผนการที่จะลดจำนวนพนักงานของบริษัทในประเทศไทยหรือปิดหน่วยธุรกิจใดหลังการรวมธุรกิจ และจะยังคงมุ่งไปที่การพัฒนาธุรกิจในประเทศไทยของตนต่อไป จึงคาดว่าทั้งสองฝ่ายจะสานต่อการลงทุนในประเทศไทยและสร้างโอกาสในการทำงานในประเทศไทย อีกทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป ด้วยการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์และต่อยอดกลยุทธ์ทางธุรกิจในตลาดประเทศไทย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างรายได้ให้แก่ผู้บริโภคในอนาคต ดังนั้น การรวมธุรกิจดังกล่าวจึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง

๓. การไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

เนื่องจากผู้ซื้อในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม คือ ผู้ประกอบธุรกิจผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ ซึ่งมีอำนาจในการต่อรองสูงจากการจัดหาโดยวิธีการประมูลจากผู้ประกอบธุรกิจอย่างน้อยสองราย และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ถูกกำหนดโดยผู้ซื้อ ด้วยเหตุนี้ หากผู้ประกอบการธุรกิจมีการลดคุณภาพของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มหรือขึ้นราคาผลิตภัณฑ์ ผู้ซื้อสามารถเปลี่ยนไปซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบธุรกิจอีกรายได้โดยง่าย นอกจากนี้ ภายหลังจากการรวมธุรกิจทั้งสองฝ่ายสามารถร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มและเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงและกว้างขวางขึ้นให้แก่ผู้บริโภคได้ นอกจากนี้ สารเคมีผสมเพิ่มเป็นส่วนประกอบในการผลิตในปริมาณที่น้อยมากในห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ของคอนกรีตและปูนซีเมนต์ ดังนั้น การรวมธุรกิจดังกล่าวจึงไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

นอกจากนี้ กรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างมากมีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

๑) การรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นการรวมธุรกิจในระดับโลก (Global strategy) ซึ่งการดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจที่อยู่ในประเทศไทยจะรับนโยบายจากบริษัทแม่ที่รวมธุรกิจในต่างประเทศ

๒) การรวมธุรกิจครั้งนี้จึงไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้รูปแบบการแข่งขันในตลาดเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากภายหลังจากการรวมธุรกิจ โครงสร้างตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยและอำนาจในทางการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากจนกระทั่งทำให้การรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบให้รูปแบบการแข่งขันในตลาดเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยภายหลังจากการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดในผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ xx.xx เป็นร้อยละ xx.xx

๓) การรวมธุรกิจครั้งนี้ไม่มีปัจจัยที่มีน้ำหนักพอที่จะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) และการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect)

ได้อย่างมีนัยสำคัญ...

ได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากภายหลังกการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ $x.xx$ ซึ่งการได้มาซึ่งธุรกิจรายย่อยหนึ่งราย โดยมีได้ทำให้เกิดความได้เปรียบในด้านการแข่งขัน (Competitive edge) มากขึ้น และมีได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีและเงื่อนไขในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงคาดว่ากการรวมธุรกิจจะไม่กระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) ได้มาก สำหรับการพิจารณาผลกระทบจากการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) เห็นว่า อำนาจทางการตลาดที่ได้เพิ่มขึ้นภายหลังกการรวมธุรกิจอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความได้เปรียบทางการแข่งขันเปลี่ยนแปลงไป และการที่ตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มในประเทศไทยมีคู่แข่งในตลาดลดลง ๑ ราย ซึ่งคู่แข่งเป็นรายเล็ก อาจไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกันอย่างมีนัยสำคัญไม่ว่าจะเป็นแบบโดยแฝง (Implicitly) หรือโดยเปิดเผยโจ่งแจ้ง (Explicitly)

๔) เมื่อพิจารณาโครงสร้างแหล่งที่มาของวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มของผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจของบริษัทแม่ในต่างประเทศพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย ทั้งสองรายต้องพึ่งพิงผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ เฉพาะวัตถุดิบบางรายในสัดส่วนที่สูง โดยมีการพึ่งพิงในรายอื่น ๆ ประกอบด้วยแต่ในสัดส่วนที่ไม่มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม ๒ รายนี้ ต้องพึ่งพิงแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ค่อนข้างกระจุกตัวในกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายวัตถุดิบบางรายอยู่แล้วตั้งแต่ก่อนการรวมธุรกิจ เนื่องจาก โครงสร้างตลาดผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย ในแต่ละวัตถุดิบค่อนข้างกระจายตัว โดยผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มมีวัตถุดิบหลักที่เกี่ยวข้องในการผลิต จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) Sodium & Calcium naphthalene sulfonate condensate (๒) Propanolamines (๓) Biocides (๔) Lignosulphonates (๕) Defoamer and air entrainer และ (๖) Glycols and Glycerines ซึ่งสารเคมี Lignosulphonates เป็นวัตถุดิบเพียงตัวเดียวที่ทั้งสองบริษัทจัดหาจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบรายเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย ที่ถูกรวมธุรกิจนั้น ก่อนการรวมธุรกิจต้องพึ่งพิงวัตถุดิบหลายชนิดจากแหล่งที่มาหลัก ๆ เพียงไม่กี่ราย เช่น (๑) Propanolamines (๒) Lignosulphonates (๓) Biocides (๔) Glycols & Glycerines (๕) Propanolamines (๖) Defoamer and air entrainer (๗) Acrylic acid and Methacrylic add (๘) Polymers (๙) Aluminium sulfates (๑๐) Cellulose Ether และ (๑๑) Ethanolamines เป็นต้น

ดังนั้น ลักษณะโครงสร้างการพึ่งพิงแหล่งวัตถุดิบในลักษณะดังกล่าว อาจบ่งชี้ว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้จะกระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจจำเป็นต้องพึ่งพิงเฉพาะบางผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบในสัดส่วนที่สูง เพื่อให้มีความแน่นอนในเรื่องแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ทั้งนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ ก็อาจเป็นไปตามกลไกตลาดหรือความจำเป็นในทางธุรกิจที่ขึ้นอยู่กับการแข่งขันในตลาดวัตถุดิบ คุณภาพและราคาวัตถุดิบและที่สำคัญ เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม ซึ่งมีเพียงร้อยละ $x.xx$ ย่อมสะท้อนว่าปริมาณวัตถุดิบที่ผู้ประกอบธุรกิจ (บริษัท อ.) ซื้อมาจากผู้ผลิตและผู้จำหน่ายวัตถุดิบนั้น เป็นปริมาณที่เป็นสัดส่วนน้อยในตลาดวัตถุดิบซึ่งมีผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่มรายอื่น ๆ เป็นผู้ซื้อด้วยเช่นกัน ดังนั้น หากผู้ประกอบธุรกิจที่มีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทย ที่ถูกรวมธุรกิจจะต้องเปลี่ยนแปลงการจัดซื้อวัตถุดิบให้เป็นไปตามนโยบายของผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจก็ไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดวัตถุดิบเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ

กรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างมากพิเคราะห์แล้วจึงวินิจฉัยว่า เห็นควรอนุญาตให้รวมธุรกิจ โดยไม่กำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขประกอบการอนุญาตรวมธุรกิจ

กรรมการการแข่งขันทางการค้าเสียงข้างน้อย ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าวมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

ต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม จึงเห็นควร อนุญาตให้รวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการรวมธุรกิจดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบรายเดิมในประเทศไทย จากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจ ที่จะกระทำการรวมธุรกิจมีอำนาจต่อรองที่สูงกว่า ซึ่งอาจทำให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบรายเดิม ไม่มีระยะเวลาปรับตัวที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบของผู้ประกอบธุรกิจ ที่ถูกรวมธุรกิจในประเทศไทย

คณะกรรมการแข่งขันทางการค้าเสี่ยงข้างน้อยวิเคราะห์แล้วจึงวินิจฉัยว่า เห็นควรกำหนด ระยะเวลาและเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจปฏิบัติ ดังนี้

๑) ให้บริษัท อ.๑ ในฐานะผู้ประกอบการที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจ สั่งการกับผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ คงไว้ซึ่งเงื่อนไขของสัญญาและข้อตกลงที่ได้มีการทำสัญญาหรือ ข้อตกลงไว้กับผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบรายเดิมในประเทศไทย เฉพาะสินค้าหรือวัตถุดิบหลัก ในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) วัตถุดิบ Sodium & Calcium naphthalene sulfonate condensate (๒) วัตถุดิบ Propanolamines (๓) วัตถุดิบ Biocides (๔) วัตถุดิบ Lignosulphonates (๕) วัตถุดิบ Defoamer and air entrainer และ (๖) วัตถุดิบ Glycols and Glycerines เป็นระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ

เว้นแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์ และต้องได้รับการยินยอมจาก ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบรายเดิมนั้นด้วย โดยมีเหตุผลเนื่องจาก การรวมธุรกิจดังกล่าวอาจ ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบของผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจในประเทศ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการซื้อขายวัตถุดิบกะทันหันหลังจากการรวมธุรกิจแล้วเสร็จ จึงจำเป็นต้อง กำหนดเงื่อนไขเป็นการคุ้มครองกระบวนการประกอบธุรกิจของผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ รายเดิม ให้คงไว้ซึ่งเงื่อนไขของสัญญาเดิมไว้ต่อไปเป็นระยะเวลา ๒ ปี เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหรือ วัตถุดิบรายเดิมนั้นมีระยะเวลาปรับตัวที่เหมาะสมได้ภายหลังการรวมธุรกิจแล้วเสร็จ

๒) ให้รายงานผลการประกอบธุรกิจ เฉพาะในตลาดผลิตภัณฑ์สารเคมีผสมเพิ่ม เป็นระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ โดยให้รายงานผลทุก ๖ เดือน ตามแบบที่สำนักงาน คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้พิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ทั้งในข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๑๕) ประกอบมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ กรรมการเสี่ยงข้างมากจึงมีมติอนุญาตให้รวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. และให้ผู้ประกอบธุรกิจ ที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) รายงานผลการรวมธุรกิจให้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ

(๒) ต้องไม่กระทำการใดที่เป็นข้อห้ามของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕